

Skab bedre rammer for videnbaserede virksomheder

Bragt på Altinget.dk, 31. maj 2016

Af Thomas Bjørnholm, prorektor for forskning og innovation

2016 tegner til at blive et godt år for den danske virksomhed Infuser. Først åbnede virksomheden Europas mest avancerede laboratorium til analyse af luftkvalitet. Dernæst kunne virksomheden præsentere et nyt, banebrydende luftrensningssystem, som skal sælges på markeder i og uden for Europa. Og nu er virksomheden nomineret til Københavns Erhvervspris inden for innovation.

Infuser blev skabt på baggrund af en patenteret opfindelse på Københavns Universitet. På få år er det nu en virksomhed i god vækst med 25 ansatte. Og ud over den store værdi, der ligger i at udbrede nye teknikker til rensning af forurenede luft, der gør en forskel fra Århus til Beijing, så er virksomheden også en god forretning for det danske samfund. De internationale investeringer i virksomheden overstiger allerede nu de offentlige forskningsinvesteringer med det tredobbelte.

Opskriften har været et tæt samarbejde. Både med den forsker på universitetet, der fandt ud af, at atmosfærens egne rensningsprincipper kan anvendes til at fjerne forurenende gasmolekyler, og med forretningsudviklere inden for og uden for universitetet, der har fokus på at omdanne forskningsresultater til innovative og kommercielle løsninger.

Det er en fornøjelse at se, hvordan det samarbejde har båret frugt og åbnet muligheder for både Københavns Universitet og Infuser. Der er ingen tvivl om, at iværksætterier med udgangspunkt i universiteternes forskningsresultater er en vigtig brik i opbygningen af det danske erhvervsliv, som vi skal leve af i fremtiden. Der er med andre ord store potentialer i at anvende universitetsforskningen til at skabe vækst, arbejdspladser og i sidste ende velfærd. Men realiteten er også, at vi skal have endnu flere succeshistorier. Fortællingen om Infuser skal være reglen og ikke undtagelsen.

Vi går glip af mange nye virksomheder

En meget kritisk fase i overgangen fra forskning til forretning er det tidspunkt,

hvor ideen formaliseres og bliver til en selvstændig virksomhed, som skal forlade universitetet for at stå på egne ben.

Så snart virksomheden bliver registeret som virksomhed, skal universitetet trække sin support væk for at undgå at komme i karambolage med statsstøttere reglerne. Det betyder eksempelvis, at der ikke længere må ydes økonomisk støtte, gives juridisk support, og universitetets kommercialiseringspecialister må ikke længere rådgive den nye virksomhed. Samtidig befinder de nybagte virksomhedsejere sig i en fase, hvor de skal finde investorer og erhvervsfolk, som er villige til at satse på virksomheden og støtte den, mens den modnes. Især i de tilfælde, hvor det er travle forskere, der har valgt at satse på egen ide, kan denne fase være svær og i værste fald fatal.

Det er helt sundt, at vi i Danmark har et system, der ikke forstyrrer markedsudvælgelsen og -udviklingen, men det er også meget tydeligt, at vi i overgangen fra universitet til marked går glip af mange nye virksomheder, som rummer et vækst- og beskæftigelsesmæssigt potentiale. Innovationsfolk vil sige, at tabstallet er alt for stort i "dødens dal", som er kløften mellem ny viden og evnen til at omsætte den til produktion, services og vækst.

Vilkårene for nye virksomheder skal forbedres

Universiteter, erhvervsliv og politikere bør i fællesskab gøre en ekstra indsats for at forbedre vilkårene for nye virksomheder, der vokser ud af vores forskningsmiljøer. Afklare, om vi i Danmark er for restriktive i vores tolkning af statsstøttere reglerne, der forhindrer universiteterne i aktivt at støtte og rådgive virksomhederne mere i den kritiske etableringsfase. Undersøge, om vi i højere grad kan give de videnbaserede iværksættere en økonomisk håndsrækning til at komme over de første svære udfordringer, f.eks. via universiteterne, statslige incitamentter eller private investorer og fonde. Arbejde for etableringen af flere inkubatormiljøer for nye virksomheder med mulighed for rådgivning og sparring. Endelig bør vi gøre de nye virksomhedsledere klar til ledelse – eksempelvis via Copenhagen CEO, som er et fællesprojekt mellem Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og Region Hovedstaden, der skal sikre den slags kritiske kompetencer i nystartede, videnbaserede virksomheder.

Infuser og andre succeshistorier viser, at vi kan skabe vækst og arbejdspladser med udgangspunkt i universitetsforskning. Vi bør samles om at skabe endnu bedre rammer for endnu flere videnbaserede virksomheder - bygge en bro over dødens dal. Vi har evnen til at skabe endnu mere innovation i Danmark - og dermed pligten.